

A diákok munkavállalása

2023

Ebben az információs füzetben a diákok munkavállalásával összefüggő legfontosabb adózási szabályokat mutatjuk be.

Bevezetőként két fontos információ:

1. Bizonyos esetekben a nappali tagozatos diáknak¹ nem kell járulékot fizetnie, mégis igénybe veheti az egészségügyi szolgáltatást. Ennek oka, hogy a tanulói vagy a hallgatói jogviszony kezdetétől a diákigazolványra jogosultság megszűnéséig jogosult egészségügyi szolgáltatásra. Ez vonatkozik a tanulói, hallgatói jogviszony szünetelésének időtartamára is.²
2. **2022. január 1-től új adóalap-kedvezményt vehetnek igénybe a 25 év alatti fiatalok** az Szja tv-ben meghatározott jövedelmeikre.³ A 25. életévét be nem töltött fiatal csökkentheti az összevont adóalapját a 25 év alatti fiatalok kedvezményével (a továbbiakban: fiatalok kedvezménye).
A kedvezményre jogosult fiatalnak nem kell személyi jövedelemadót fizetnie a kedvezmény havi összegéig, 499 952 forintig a jogosultságának időszakában az Szja tv.-ben meghatározott összevont adóalapba tartozó jövedelmei után.

Az információs füzet tartalma:

1. Ki dolgozhat diákként?.....	2
2. Foglalkoztatási formák.....	2
2.1. Iskolaszövetkezet tagjaként végzett munka	2
2.2. Munkaviszony	3
2.3. Munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony	3
2.4. Egyszerűsített foglalkoztatás.....	5
2.5. Háztartási munka.....	6
3. Kapcsolattartás a NAV-val.....	6
3.1. Elektronikusan.....	6
3.2. Telefonon	7
3.3 Személyesen, várakozás nélkül	8
4. Gyakori kérdések.....	8

¹ A társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Tbj.) 22. § (1) bekezdés i) pontjában meghatározottak szerint.

² Tbj. 22. § (6) bekezdése alapján.

³ A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja tv.) 29/F. §-a alapján. A fiatalok kedvezményével kapcsolatban részletes tájékoztatás a NAV honlapján (www.nav.gov.hu) a 73. számú információs füzetben érhető el.

1. Ki dolgozhat diákként?

Főszabály szerint az létesíthet munkaviszonyt, **aki a 16. életévét betöltötte**. Az iskolai szünet alatt azonban az is lehet munkavállaló, aki elmúlt **15 éves** és nappali rendszerben tanul.

Ha a tanuló 18 év alatti, akkor csak törvényes képviselője hozzájárulásával dolgozhat. A gyámhatóság előzetes engedélyével a jogszabályban meghatározott kulturális, művészeti, sport-, hirdetési tevékenységet az a diák is végezhet, aki a 16. életévét nem töltötte be.⁴

Kell-e adóazonosító jel a munkavállaláshoz?

A munkavégzés bármely formájához **szükséges az adóazonosító jel**. Ha a diáknak még nincs adóazonosító jele vagy az adókártyáját elvesztette, akkor igényelhet

- az Online Nyomtatványkitöltő Alkalmazás (ONYA) megfelelő menüpontjában (<https://onya.nav.gov.hu/#!/login>), vagy
- a **23T34-es** adatlapot kell kitöltenie és benyújtania a NAV-hoz. Az adatlap beszerezhető az ügyfélszolgálatokon vagy letölthető a NAV honlapjáról (www.nav.gov.hu) a „Nyomtatványok > Nyomtatványkereső” menüpontból.

2. Foglalkoztatási formák

A diákok legnagyobb része **iskolaszövetkezeten keresztül vállal munkát**, de mint bárki, ők is dolgozhatnak **más formában**:

- **munkaviszonyban**,
- **munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban**, például megbízási szerződéssel,
- **egyszerűsített foglalkoztatottként és**
- **háztartási alkalmazottként is**.

2.1. Iskolaszövetkezet tagjaként végzett munka

A diák az iskolaszövetkezet tagjaként a Tbj. szabályai szerint **nem biztosított** – 25. életévének betöltéséig a tanulói, hallgatói jogviszonya szünetelésének⁵ (halasztás) időtartama alatt sem – ezért az így végzett munkájáért kapott keresete után **járulékot sem kell fizetnie**.

⁴ A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 34. §-a szerint.

⁵ A Tbj. 4. § 19. pont alapján a tanulmányok szünetelésének időtartama alatt azt az időtartamot kell érteni, amíg a tanulói, hallgatói jogviszony szünetel, valamint a szünetelést közvetlenül követő 3 hónapot.

Ha a 25 év alatti fiatal az iskolaszövetkezet tagjaként **nem önálló tevékenységből** származó olyan jövedelmet kap, amely után igénybe veheti a fiatalok kedvezményét, akkor jogosultsági hónaponként 499 952 forintig nem kell **15 százalék személyi jövedelemadót sem fizetnie**.

Egyéb esetben a személyi jövedelemadót az iskolaszövetkezetnek kell levonnia, bevallania, és megfizetnie a NAV-nak. A diáknak pedig a jövedelmét fel kell tüntetnie az szja-bevallásában, **ezt a következő év május 20-ig kell benyújtania** a NAV-hoz.

Ha az iskolaszövetkezet olyan diákot alkalmaz a nyári szünetben, aki már befejezte az általános iskolai tanulmányait vagy leérettségizett, illetve végzett a főiskolán vagy az egyetemen, akkor **szintén nem kell járulékot fizetnie**, hiszen a tanuló, hallgató diákigazolványa a tanév lejártát követő október 31-ig még érvényes.

2.2. Munkaviszony

A tanuló munkaszerződéssel **munkaviszonyban** is dolgozhat. Az Szja tv. nem különbözteti meg a diákok munkavállalását, ezért **adózási szempontból a diákok munkaviszonyból származó jövedelme ugyanúgy bérjövedelem**, mint bármely más munkavállalónál. A bérjövedelem nem önálló tevékenységből származó jövedelem, amivel szemben nem lehet költséget elszámolni. Ha a 25 év alatti fiatal megfelel az Szja tv. szerinti előírásoknak és igénybe veszi a fiatalok kedvezményét, akkor jogosultsági hónaponként 499 952 forintig nem kell személyi jövedelemadót fizetnie. Egyéb esetben **a munkáltató az általános szabályok szerint köteles levonni és megfizetni a 15 százalék személyi jövedelemadót**.

A munkaviszonyos tanuló – más munkaviszonyban álló személyhez hasonlóan – a Tbj. szabályai szerint **biztosított**, ezért a természetbeni egészségbiztosítási ellátáson túl a társadalombiztosítás **valamennyi ellátására**, ennek részeként pénzbeli ellátásokra például táppénzre **is jogosultságot szerez**, illetve munkaviszonyát a nyugdíjszámításnál is figyelembe veszik.

A tanuló a járulékalapot képező jövedelme után **18,5 százalék társadalombiztosítási járulékot fizet**. Ezt a munkáltató állapítja meg és vonja le a tanuló munkabéréből, ahogyan a bevallást és befizetést is intézi a NAV-nál, így a tanulónak ezzel kapcsolatban nincs tennivalója.

2.3. Munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony

A diák **munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban** is végezhet munkát, például megbízási szerződéssel. A megbízási szerződés alapján kapott díjazás **önálló tevékenységből származó jövedelemként adóköteles**.

Költségelszámolás

A munkaviszonyból származó jövedelemmel ellentétben az önálló tevékenységből származó bevétellel szemben költséget lehet elszámolni. Ennek kétféle módja van: **a tételes, illetve a 10 százalékos, bizonylat nélküli költségelszámolás.**

Tételes költségelszámolás esetén a tanulónak valamennyi, a tevékenységével kapcsolatosan felmerült, az Szja tv. 3. számú mellékletének rendelkezései szerint elismert költséget számlával kell igazolnia.

A 10 százalékos költséghányad érvényesítéséhez nincs szükség számlákra, hiszen a bevétel 90 százaléka minősül jövedelemnek. Jellemzően a nyári szünetben folytatott tevékenységek nem járnak jelentős költséggel, ezért az adóalap számításakor a 10 százalékos költséghányadot célszerű alkalmazni.

Az önálló tevékenység ellenértékének, tehát például a megbízási díj kifizetése előtt a diák **nyilatkozhat** a 10 százalékos költséghányad vagy a tételes költségelszámolás alkalmazásáról. Ha nem nyilatkozik, akkor a kifizető automatikusan a 10 százalékos költséghányad figyelembevételével állapítja meg az adóelőleget.

Személyi jövedelemadó és járulék

A személyi jövedelemadót az önálló tevékenységből származó bevételnél is a jövedelem után kell megállapítani. Az adó mértéke szintén **15 százalék**. Ha azonban a 25 év alatti fiatal megfelel az Szja tv. szerinti feltételeknek és igénybe veszi a fiatalok kedvezményét, akkor jogosultsági hónaponként 499 952 forintig nem kell személyi jövedelemadót fizetnie.

A munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban foglalkoztatott diákok a munkaviszonytól eltérően **nem lesznek automatikusan biztosítottak. A biztosítási jogviszony feltétele** ugyanis, hogy a diák havi **díjazása** elérje a tárgyhónap első napján érvényes **minimálbér összegének 30 százalékát**, vagy naptári napokra annak 30-ad részét.

2023. január 1-jétől a minimálbér összege 232 000 forint, 30 százaléka **69 600 forint**. Ha nem egész hónapban dolgozik a diák, akkor az egy napra jutó díjazásnak a 2 320 forintot kell elérnie ahhoz, hogy biztosított legyen.

Ha a biztosítási jogviszony létrejön, a tanuló **18,5 százalék társadalombiztosítási járulékot fizet**. A járulékot ebben az esetben is a foglalkoztató vonja le és vallja be a NAV-hoz. A tanulónak ezzel kapcsolatban nincs tennivalója. A foglalkoztató a levont járulékról minden esetben igazolást köteles adni a tanulónak.

Ha a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban foglalkoztatott diák havi **díjazása** nem éri el a tárgyhónap első napján érvényes **minimálbér összegének 30 százalékát**, akkor **nem jön létre biztosítási jogviszony, ezért járulékot sem kell fizetnie.**

A tanulónak mind a munkaviszonyból, mind pedig a megbízási jogviszonyból származó jövedelemtől szja-bevallást kell benyújtania a tárgyévet követő év május 20-ig.

2.4. Egyszerűsített foglalkoztatás

A diák egyszerűsített foglalkoztatási jogviszonyban is dolgozhat.

Egyszerűsített módon létesíthető munkaviszony:

- mezőgazdasági, továbbá turisztikai idénymunkára vagy
- alkalmi munkára.

Alkalmi munkára a munkáltató és a munkavállaló

- összesen legfeljebb 5 egymást követő naptári napig,
- 1 naptári hónapon belül összesen legfeljebb 15 naptári napig, és
- 1 naptári éven belül összesen legfeljebb 90 naptári napig

létesíthet határozott időre munkaviszonyt.

Egyszerűsített foglalkoztatás esetén a munkáltató fizeti a közterhet. A diáknak nem kell fizetnie társadalombiztosítási járulékot és szja-előleget sem.

Az így végzett munka ellenértéke munkaviszonyból származó bérjövődelem. A diáknak az egyszerűsített foglalkoztatásból származó jővedelemét csak **akkor kell feltüntetnie az szja-bevallásban, ha az egyszerűsített foglalkoztatásból származó bevétele meghaladja a mentesített keretösszeget.**

Ha a diáknak az szja-bevallást be kell nyújtania, akkor a bevallásban jővedelemként a mentesített keretösszeget meghaladó részt kell szerepeltetni.

Filmipari statisztaként végzett Efo tv. hatálya alá tartozó, alkalmi munkából származó bevételeiből – maximum napi nettó 18 000 forint, a Korm. rendelet szerint napi nettó 27 800 forint⁶ – **nem kell jővedelmet megállapítania**, ezért erről bevallást sem kell benyújtania.

A munkáltató, kifizető köteles a kifizetėskor **igazolást** adni a diáknak is a kifizetett összegről, a levont szja-előlegről, az egyéni járulékokról, illetve társadalombiztosítási járulékról. Az adóévet követő év január 31-éig adóévi összesített igazolást is kell adni a diáknak is.

⁶ Az extraprofit adókról szőló 197/2022. (VI. 4.) Korm. rendelet (Korm. rendelet) 9. §-a szerint. (A szomszédos országban fennálló fegyveres konfliktus, illetve humanitárius katasztrófa magyarországi következményeinek elhárításáról és kezeléséről szőló a 2022. évi XLII. törvény a veszélyhelyzetet meghosszabbításáról rendelkezett, így a fent megjelölt Korm. rendelet az 2022. október 31-én hatályos szőveggel tovább alkalmazandó.)

Az egyszerűsített foglalkoztatásról részletes tájékoztatást talál a NAV honlapján a 46. számú információs füzetben.

2.5. Háztartási munka

A tanulók a szünetben gyakran vállalnak például korrepetálást, gyermekfelügyeletet is. Ezek a tevékenységek háztartási munkának számítanak, ha kizárólag a természetes személy és háztartásában vele együtt élő személyek, továbbá közeli hozzátartozói mindennapi életéhez szükséges feltételek biztosítását szolgálják.

Háztartási munka továbbá:

- a lakás takarítása,
- a főzés,
- a mosás,
- a vasalás,
- az otthoni gondozás és ápolás,
- a házvezetés,
- a kertgondozás.

Ha a tanuló háztartási alkalmazottként dolgozik és a felsorolt munkák valamelyikét végzi, akkor a Tbj. szabályai szerint **nem lesz biztosított**. Az így kapott jövedelme után **nem kell személyi jövedelemadót és járulékot fizetnie**. A bejelentés, valamint a regisztrációs díj megfizetése a munkáltató feladata. A diák kérésére a munkáltató köteles igazolást kiadni a kifizetett munkabérről, amivel a későbbiekben igazolni tudja a keresetét.

A háztartási munkáról részletes tájékoztatást talál a NAV honlapján a 47. számú információs füzetben.

3. Kapcsolattartás a NAV-val

3.1. Elektronikusan

Az ügyfelek azonosítása, azaz belépése a NAV elektronikus ügyintézési biztosító rendszereibe a Központi Azonosítási Ügynökön (KAÜ) keresztül történik, ami nem a NAV által üzemeltetett alkalmazás, hanem az egész közigazgatásban egységesen működik.

Jelenleg a KAÜ az alábbi módszerek valamelyikével azonosítja az ügyfeleket:

- ügyfélkapus azonosítás,
- e-személyi igazolvánnyal történő azonosítás, valamint
- részleges kódú telefonos azonosítás (RKTA).

Ügyfélkaput nyitni

- személyesen a fővárosi és megyei kormányhivatalokban (kormányablakokban), járási (kerületi) hivatalokban (okmányirodákban), a NAV ügyfélszolgálatain, továbbá a Magyar Posta Zrt. kijelölt postahelyein,
- elektronikusan a 2016. január 1-jét követően kiállított érvényes e-Személyi igazolvány és az igazolvány igénylésekor kapott kódkártyán található regisztrációs kód birtokában

lehet.

A 14 és 18 év közötti személy önállóan is regisztrálhat az Ügyfélkapura. A 18 éves kor alatti, valamint a korlátozottan cselekvőképes személy az igénybe vehető szolgáltatásoknak csak korlátozott körét tudja használni.

Minderről a NAV honlapján folyamatosan bővülő friss információkat talál, ahol e-mail-ben is kérhet tájékoztatást az adójogszabályok értelmezéséhez a „Kapcsolat” menüpontban.

3.2. Telefonon

- a NAV Infóvonalán
 - belföldről a 1819,
 - külföldről a +36 (1) 461-1819 hívószámon.

Általános tájékoztatáshoz az (1) menüpontot, egyedi tájékoztatáshoz és ügyintézéshez a (2)* menüpontot kell választani.

A NAV Infóvonala hétfőtől csütörtökig 8 óra 30 perctől 16 óráig, valamint péntekenként 8 óra 30 perctől 13 óra 30 percig hívható.

*A szolgáltatás használatához ügyfél-azonosító számmal vagy Részleges Kódú Telefonos Azonosítással (RKTA) kell rendelkeznie. Ha nincs ügyfél-azonosító száma, akkor azt a TEL jelű nyomtatványon igényelhet, amit a NAV-hoz személyesen vagy a KÜNY-tárhelyen keresztül lehet benyújtani. Ha nem a saját ügyében használja az ÜCC-t, akkor adjon be EGYKE-adatlapot is!

Ügyfélazonosító-szám igénylése TEL jelű nyomtatványon:

- személyesen (a kérelmező ügyfél személyi adatainak és személyazonosságának ellenőrzése mellett),

- elektronikusan, ügyfélkapun keresztül, az Online Nyomtatványkitöltő Alkalmazásban, vagy az Általános Nyomtatványkitöltő (ÁNYK) programból, illetékmentesen.

3.3 Személyesen, várakozás nélkül

Előzetesen időpontot foglalhat a NAV honlapján, a „Kapcsolat/Keressen minket” elérhetőségen a következő ügyek intézéséhez:

- adóhatósági és egyéb igazolások,
- általános adójogi tájékoztatás,
- ügyfélkapu-ügyintézés,
- adókártya igénylése,
- egyéb adóalany-nyilvántartási ügyek,
- bevallások,
- adószámla,
- egészségügyi szolgáltatási járulék,
- kezdő vállalkozások támogatása (mentorálás),
- bankkártyás befizetés, csekk igénylése.

Időpontot foglalni legfeljebb két hétre előre lehet, legkorábban az időpont lefoglalását követő napra.

4. Gyakori kérdések

1. Ha szünetel a hallgatói jogviszony, akkor kell egészségügyi szolgáltatási járulékot fizetni?

Nem kell, hiszen a nappali tagozatos hallgató a hallgatói jogviszony kezdetétől a diákigazolványra jogosultság megszűnéséig jogosult egészségügyi szolgáltatásra, akkor is, ha a hallgatói jogviszonya szünetel.

2. Mit kell fizetnem, ha nem vagyok még 25 éves és diákszövetkezet tagjaként dolgozom?

Ha a 25 év alatti fiatal megfelel az Szja tv. szerinti feltételeknek és igénybe veszi a fiatalok kedvezményét, akkor a jogosultsági hónapokban 499 952 forintig nem kell fizetnie személyi jövedelemadót. Egyéb esetben csak a 15 százalék személyi jövedelemadót vonja le a diákszövetkezet a tanuló jövedelméből.

3. Fiatalabb diákokat szeretnék nyáron korrepetálni. Milyen formában dolgozhatok?

Célszerű háztartási alkalmazottként dolgozni, mert így nem kell sem személyi jövedelemadót, sem járulékot fizetni. Ha pedig kizárólag a háztartási munkából van keresete, akkor szja-bevallást sem kell benyújtania.

4. Az iskola mellett statisztaként vállalom munkát egy filmforgatáson. Kell szja-bevallást benyújtanom?

Az Efo tv. hatálya alá tartozó filmipari statiszta alkalmi munkából származó bevételéből nem kell jövedelmet megállapítani, ezért szja-bevallást sem kell benyújtani.

5. Alkalmanként megbízási szerződéssel fogok tolmácsolni egy cégnél a szünetben. A megbízásra milyen adózási szabályok vonatkoznak?

A megbízási jogviszony szóbeli megállapodással is létrejöhet, ettől függetlenül javasolt írásos szerződést kötni. Biztosítási jogviszony akkor jön létre, ha a diák a tevékenységből származó jövedelme eléri a tárgyhónap első napján érvényes minimálbér 30 százalékát, illetve naptári napokra annak 30-ad részét. Biztosítottként 18,5 százalék társadalombiztosítási járulékot kell fizetni.

Ha a diák havi díjazása nem éri el a fenti összeghatárt, akkor nem fizet járulékot.

A megbízási jogviszonyból származó jövedelemről az általános szabály szerint kell szja-bevallást benyújtani a tárgyévet követő év május 20-ig.

6. Nyáron diákként munkaviszonyban dolgozom. Akkor is kell adóznom, ha csak jövőre leszek 18 éves? Ha kell, akkor hogyan tudom az szja-bevallást benyújtani?

Az szja-bevallást akkor is el kell készíteni, ha valaki még nem töltötte be a 18. életévét. Ezt a jövedelmet a NAV által elkészített adóbevallási tervezet tartalmazza.

Ha a bevallás benyújtásakor a tanuló kiskorú, akkor az adóbevallási tervezetét az online felületen kizárólag a törvényes képviselője ismerheti meg, hagyhatja jóvá. A bevallási tervezet jóváhagyására (ezáltal a rendszer használatára) kiskorú gyermek még akkor sem jogosult, ha egyébként ügyfélkapus regisztrációval rendelkezik.

Ha a bevallás benyújtásakor a diák már 18 éves és van ügyfélkapuja, akkor a www.nav.gov.hu honlapjáról ügyfélkapus bejelentkezést követően lehet elérni és jóváhagyni az adóbevallási tervezetet.

Ha a diáknak nincs ügyfélkapuja és kéri a postai kiküldést, akkor papíralapon megkapja az elkészült tervezetet.